

	עין משפט ונר מצוה
קד א מיי פייג מהל' מאלכות אסורות הלכה ג סמג לאוין קמח טוש"ע י"ד סי' קלא סעיף 6:	
קח ב מיי שם הלכה א סמג שם טוש"ע י"ד סי' קל סעיף ט:	
קו ג ד מיי שם הלכה ג ד סמג שם טוש"ע י"ד סי' קלא סעיף 6:	
קז ה מיי שם פ"ב הלכה כג סמג לאוין קמח טוש"ע י"ד סי' קמח סעיף 7:	

סא:

¹ **עַד** שיהא שומר יושב ומשמר. תימה היינו רישא דישראל ועוזדי כוכבים דרין זה ואין לומר דאִינטריך ליוֹלָא ונכנס דהא נמי שמעינן מרישא דקתני דרין זה ולא שיהא נותן עיניו בעוצד כוכבים כל היום וי"ל דה"א עד דאיכא ישראל טוצא קמ"ל דאפילו צמד סגי:

ההוא כרבא כו'. מתוך הלשון

משמע דנקט כרכא שהיה היין מונח צמוך הרחוב וגם היה שם יין של עוצד כוכבים שעתה אין העוצד כוכבים נתפס כגנב על הצילה רק על הנגיעה ואפילו הכי חמרא שרי כיון שנתפס על הנגיעה והא דאמרינן לקמן פרק צמרא (דף ע.) ¹ דההוא דהוה יתיב ציה חמרא דישראל כו' וקאמר רבא אי מלי לאשתמוטי חמרא אסור ואף על פי שנתפס כגנב על הנגיעה היינו משום דצצית שיכול ליכנס שם אינו ירא כל כך ומנסך אצל אי נתפס כגנב על הצילה ודאי חמרא שרי ולהכי מיימי עלה ההיא דנעל הפומדק:

הדרן **עלך רבי ישמעאל**

ממונה הבא לקיצין ממונה בא לקיצין גריעותא הוא אלא עד שיבא ממונה שאינו בא לקיצין: רשב"א אומר רשות עובדי כוכבים אחת היא: איבעיא להו ר"ש בן אלעזר להקל או להחמיר רב יהודה אמר זעירי להקל רב נחמן אמר זעירי להחמיר רב יהודה אמר זעירי להקל והכי קאמר ת"ק כשם שברשותו אסור כך ברשות עובד כוכבים אחר גמי אסור וחיישינן ⁶ לגומלין ר"ש בן אלעזר אומר במה דברים אמורים ברשותו אבל ברשות עובד כוכבים אחר מותר ולא חיישינן לגומלין רב נחמן אמר זעירי להחמיר וה"ק ת"ק יבמה דברים אמורים ברשותו אבל ברשות עובד כוכבים אחר מותר ולא חיישינן לגומלין ר"ש בן אלעזר אומר כל רשות עובדי כוכבים אחת היא תניא כוותיה דרב נחמן אמר זעירי להחמיר אמר ר"ש בן אלעזר כל רשות עובדי כוכבים אחת היא מפני הרמאין דבי פרוק רופילא אותיבו חמרא גבי אריסייהו סבור רבנן קמיה דרבא למימר כי חיישינן לגומלין הגי מילי היבא דקא מותיב האי גבי האי אבל הכא כיון דאריסיה לאו דרכיה לאותוביה בי פרוק רופילא לגומלין לא חיישינן אמר להו רבא יאדרבה אפילו למ"ד לא חיישינן לגומלין ה"מ היבא דלא מירתת מיניה אבל הכא כיון דמירתת מיניה מחפי עליה זכותא ההוא כרבא דהוה יתיב ביה חמרא דישראל אשתכח עובד כוכבים דהוה קאי ביני דני ⁷ אמר רבא ה"אם נתפס עליו כגנב חמרא שרי ואי לא אסור:

הדרן עלך רבי ישמעאל

ולא נגע דנתפס עליו כגנב חיישינן דלמא שציק ליה לעוצד כוכבים צצירי צעל היין דלא מירתת לנסוכי כי היכי ⁸ דהדר ישראל חצין מהאי עוצד כוכבים זימנא אחרינא ומפקיד ליה גבי ההוא דלישצוק ליה לנסוכי: לגומלין. הנח לי ואגמול לך כיוצא בזה: **רבי שמעון בן אלעזר** כו'. ואחת היא דמתניתין אתמוהי מתמה: **מפני הרמאין**. גומלין זה לזה: **פרוק**. שם האיש: **רופילא**. שני למלך: **אופיבו חמרא**. יין כשר דזבני ישראל צאשראי: **גבי אריסייהו**. עובדי כוכבים כמותם. אריסא מירתת ממריה ואי נמי נגע מסהיד עליה דלא נגע: **כרכא**. כרך: **אם נתפס עליו כגנב**. אם עוצד כוכבים חלש הוא ויש אימת שופטי העיר עליו ואם ימנאזוהו נוגע נתפס עליו כגנב: **חמרא שרי**. צשתיה ואי לא אסור אף צהנאה דודאי נגע:

הדרן **עלך רבי ישמעאל**

צחצר אחרת. ישראל דר צחצר אחרת: ה"ג **יינו של עוצד כוכבים צרשוסו**. אם היין של עוצד כוכבים וטהירו ישראל ונתנו צרשות העוצד כוכבים עצמו וישראל דר צאזתה חצר מותר והוא שמפתח וחומס ציד ישראל אצל אין מפתח וחומס צידו אע"פ שישראל דר

צאזתה חצר אסור כיון שהיין שלו דלא מרתת כולי האי: **סני אע"פ שאין מפתח וחומס צידו**. כיון דישראל דר צאזתה חצר כשומר היוצא ונכנס דמי דאמרינן צמתני' ⁹ שמותר: **או עד שיצא ממונה הבא לקילין**. שיהא שומר ממונה לשומרו אצל הולך ויוצא ויש לו שעה קצועה לצא או עד שיצא כלומר ¹⁰ עד שיהא ממונה עליהם שתיירא זה מציאתו. ולקמן פריך הבא לקילין גריעותא הוא: **ארישא דסיפא**. יין של עוצד כוכבים ¹¹ צרשות עוצד כוכבים וישראל דר צאזתה חצר דקאמר ר"מ מותר והוא שמפתח וחומס צידו ואתו רבנן למיסריה: **והאמר ליה רבי יוחנן לסנא כו'**. אלמא פשיטא ליה לרבי יוחנן כי האי גוונא לקולא הוא דבעינן למיזל: **אלא אסיפא דרישא**. היכא דיין של ישראל הוא וקתני ישראל דר צחצר אחרת מותר והוא שמפתח וחומס צידו דכיון דיין דישראל הוא מירתת עוצד כוכבים לייף שמא ירגיש צו ישראל הדר צחצר אחרת: **גריעותא הוא**. דכיון דיש לו שעה קצועה לציאתו לא מירתת עוצד כוכבים: **להקל או להחמיר**. להקל דקאמר ת"ק צעיר שכולה עוצדי כוכבים אסור להניחו צצית העוצד כוכבים שהוא צעלוי והוא הדין צצית עוצד כוכבים אחר וקאמר רבי שמעון בן אלעזר וכי כל רשות עוצדי כוכבים אחת היא צתמיה כלומר הואיל ואינו צצית צעלוי מותר דהאי עוצד כוכבים מירתת או להחמיר קאמר וצניחותא איתמר דתנא קמא דוקא צצית צעלוי קאמר ואתא רבי שמעון בן אלעזר למימר הוא הדין צצית העוצד כוכבים אחר דחיישינן לגומלין אע"ג דהאי עוצד כוכבים שהצית שלו ייחד לו קרן זוית לישראל

לנסוכי כי היכי ¹² דהדר ישראל חצין מהאי עוצד כוכבים זימנא אחרינא ומפקיד ליה גבי ההוא דלישצוק ליה לנסוכי: **לגומלין**. הנח לי ואגמול לך כיוצא בזה: **רבי שמעון בן אלעזר** כו'. ואחת היא דמתניתין אתמוהי מתמה: **מפני הרמאין**. גומלין זה לזה: **פרוק**. שם האיש: **רופילא**. שני למלך: **אופיבו חמרא**. יין כשר דזבני ישראל צאשראי: **גבי אריסייהו**. עובדי כוכבים כמותם. אריסא מירתת ממריה ואי נמי נגע מסהיד עליה דלא נגע: **כרכא**. כרך: **אם נתפס עליו כגנב**. אם עוצד כוכבים חלש הוא ויש אימת שופטי העיר עליו ואם ימנאזוהו נוגע נתפס עליו כגנב: **חמרא שרי**. צשתיה ואי לא אסור אף צהנאה דודאי נגע:

הדרן **עלך רבי ישמעאל**

במסקנא דמילתא. מגע עוצד כוכבים ¹³ כיון שנתכוין ליגע שיכשך אע"פ שלא ניסך אסור צהנאה ממתני' ¹⁴ (אתא) דאגרדמיס עוצד כוכבים ^[גמ.] משום לך לך אמרין מזירא. שלא צכוונה כגון לא הכיר צו שהוא יין מותר צהנאה ממתניתא דחרס עוצד כוכבים ^[שם] וכן נפל לצור נמי שלא צכוונה הוא ומותר צהנאה ממתני' ^[גמ.] וכן נתכוין ליעול דצר אחר כגון אחרוג דצר אשי ^[גמ:] שלא צכוונה הוא ומותר צהנאה. מגע עוצד כוכבים ע"י דצר אחר כגון צקנה אלו יודעין שנתכוין לדצר אחר כי מדדו צקנה או התיו את הצרעה מותר צהנאה ממתני' ^[גמ.]. צכוונה ולא חזינן למאי איכוין אסור צהנאה מההוא עוצדא דצירס דשרייא רצ ^[גמ.] משום דשלא צכוונה הוה הא צכוונה אסור. כמו של עוצד כוכבים צציצורין כגון דאזריק ארוקי הכיר צו שהוא יין אסור צהנאה מדרבי יוחנן דאמר ^[גמ:] לא והכריז על יינן משום יין נסך משום לך לך. לא הכיר צו מותר אף צשתיה מההוא עוצדא דרבי יוחנן בן ארזא ורבי יוסי בן נהוראי ^[גמ.] דחד שרי אפילו צשתיה משום דעוצד כוכבים לא הוה ידע. ושלא צציצורין כגון זריקה מותר אף צשתיה ואפילו נתכוין מדרב אשי דאמר ^[גמ.] כל שצצו טהור בעוצד כוכבים אינו עושה יין נסך. כך הגיה הרב ופסק הלכה למעשה:

השוכר

רבי ישמעאל פרק רביעי עבודה זרה

מסורת הש"ס

^(א) וכתובות דכ.], צ) ונקמן ע.], א) [ע"א], ד) צרשותו וישראל דר כ"ל. רש"א, ^(ב) רש"א מ"מ, ⁽¹⁾ נשיך לעיל ע"א צמשה], ⁽¹⁾ [ל"ל דההוא צתא דהוה כו'.

הגהות הב"ח

^(א) רש"י ד"ה או עד וכו' כלומר או עד: ^(ב) ד"ה להקל וכו' כי היכי דלהדרר ישראל: ^(ג) ד"ה מסקנא דמילתא מגע עוצד כוכבים בכוונה כגון שנתכין ליגע ושיכשך וכו' לדבר אחר כגון מדדו:

מסורת הש"ס

א) נפי' כדים גדולים ערוך וכן בשבת קלט: כפרסי"א,
ב) קדושין טו: לעיל ד:
ג) נדרים מז: א) שביעית פ"ח מ"ד נ"ט] דהנזות מהוספות, ד) נצטרות יב: א) א) ז"ל והמן והיינו משנה דשביעית פ"ח מ"ד כפי הנוסחא משנה דהתם,
ו) [בסדר המשנה לי בו ירק],
ז) מעשר שני פ"ג משנה א,
ח) לא נמלא כן כפר"י ועיין רש"י,

ג'ליון הש"ס

תנ"י א) השובר ובי' וקאמר שברו מותר דמשמע לגמרי. לא הצנתי דמה לרף לתשמיש הא' לא לפרש בענין חזר דהא גריסא דקמי' שברו אסור וזה חליף שביעית היינו דלמדי להיטות ממנו שלא בקדושת שביעית א"כ כסיפא דמי' שברו מותר ע"כ דלגמרי מותר:
בא"ד (בסופו) בסתבר דלא קנסו. תמוז לי כמא' נתפסקו בזה הא' פשוטא דלא לנמוד שאר אסורין מיין נסך דהרי קמי' מתכן וקדש בדמיהן מקודשת הרי דהתפליין מותר לאתריס מנ"ש שברו וז"ע:
ד"ה נמצא ובי' דישום פרייה ורביה אקילו. להדיא איתא גירסאנא ספ"ח משביעית אר"י זאת אומרת שאסור לקח אשה מדמי שביעית וז"ע:

הגהות הב"ח

א) והמא' האומר לפועל הילך דברו זה ולקוט לי ירק בו היום שברו אסור לקוט לי ירק היום שברו מותר אמר אב"י כ"ז: א) רש"י ד"ה השוכר ובי' בגמרא. כ"ז כדף זה ע"כ: א) ד"ה דבר ובי' ובגמרא תפס. כ"ז דף סה סוף ע"א:
ב) תוס' ד"ה מ"ט שברו ובי' דמשמע לגמרי ולא בענין דבהנא בקדושת שביעית ובי' שביעית גופיה לא היה לנו תלך:
ג) ד"ה והמן ובי' אסור מדרבנן אלמא לאישא אחרניא שרו אותן מעות וה"נ גבי שביעית המעות אינם אסורין לאחרים א) כדאמר לעיל פרק ר' ישמעאל (דף נד: ד) דוקא לקדש אשה המירו אבל לאזיתיהווי מינייהו אסור מדרבנן (ה) אבל לאיניש אחרניא שרו אותן מעות וה"נ גבי שביעית המעות אינם אסורין לאחרים א) כדאמר לעיל פרק רבי ישמעאל (סס) מאי קא פריך הא דקאמר אסור בתמני' היינו דוקא לפועל שאסורין הן כמו למוכר דוקא וי"ל דאסור דמתני' משמע לכ"ע מיהו תימא מאי קפריך שאני ליה אפילו דזיעעד כדמוכח בנדרים פרק השותפין (דף מו: א) אבל לכתחלה אסור ומתני' לכתחלה איירי יש לומר דאסור דמתני' משמע לית אפילו דזיעעד [וע"ע תוס' חולין ד: ד"ה מותר מיד:] **בדמיהן** מקודשת. משמע הא בגוף הערלה אסור לקדש וטעמא משום דלית ביה שוה פרוטה וקשה בגופה נמי איכא שוה פרוטה בשלא כדרך הגאחן א) או באפרין כדתנן (תמורה דף לז.) כל הנשרפין אפרין מותר וי"ל כיון שכל זמן שהוא צעין אסור למכרו מן המורה כמו כן אסור לקדש זו אשה דהוי א) כמו מכירה חשוכה ויש זו הנאה כשמקדש את האשה דגמרינן (קדושין דף ג.) קימה קימה משדה עפרוין וזה לא דמי לקימה דשדה עפרוין שראוי לקנות זו חפץ או לשאר הנאות: **לְקוּמָא** זי ירק היום שברו מותר. פירוש דהוי כמו שברו ללקוט מציאות שאין אלו דמי פירות שביעית וא"ת הניחא למ"ד (ב"מ דף ט.) המגביה מניאה לחצירו קנה חצירו אלא למ"ד דלא קנה חצירו א"כ זה המלקט קנאס וכשנותנים לבעל הבית צדינר זה מנאל מוכר לו פירות שביעית וי"ל דלא חשיב מוכר ידי פועל כיד צה"צ דמי ועי"ל דשאני התם דאמר לא קנה חצירו עד שחבא מניאה לידו ואם יראה המגביה יכול לזכות בה קודם שחבא ליד חצירו אבל הכא שאין המלקט מתכוין לזכות כלל לא בתחלה ולא בשוקן לבעל הבית אז וזה בעל הבית ובי האי גוונא פי' ר"ת שילחי משילין (צ"ח דף נט: דג"ה הכא) גבי מילאן ונותן לחצירו דאמר רב נחמן כרגלי מי שנתמלאו לו ואע"ג דאית ליה לרב נחמן דלא קנה חצירו כיון שלא נתכוין לזכות הוא וכשנתנה לחצירו זכה חצירו: **נמצא** זה פורע חובו **בפירות שביעית**. אומר רבינו יתחק דהקסמורה שהיא אסורה בפירות שביעית היינו לקנות הרבה ביחד להוליך ממקום הזול למקום היוקר וכמו שהיו עושין אוספי שביעית שפסולין לעדות בפרק זה בורר (סנהדרין דף טו.) מטעם סחורה וכן פורע חובו מפירות שביעית שזה משתכר בפירות שביעית ולאו לאכלה קרינא ביה אבל אם הוא לוקט למכור על יד לקנות זו דבר אכילה אין דבר זו סחורה וכן שנינו פרק לולב הגזול (סוכה דף נט. וסס ד"ה וליחב) מנליע דמי אתרוג בלולב וצלא הצלעה נמי היה מותר אילמלא טעמא דאין מוסרין דמי פירות שביעית לעם הארץ אלמא מותר למכור ועוד תנן במסכת שביעית (פ"ו מ"ג) לא יהא לוקח ירקות שדה ומוכר בשוק אבל לוקט וזנו מוכר על ידו משמע דאפילו לכתחלה וא"ת מיקשי רישא לאסיפא רישא אסרה (ח) לוקח למכור בשוק משמע הא לוקט מותר ואפילו בשוק והדר תני לוקט וזנו מוכר על ידו הא למכור בשוק אסור ונראה דיש במשנה דרישא טעות סופר וגרס בשמייה לוקט מיהו יש ליישב הגירסא ואשמעינן דדין לוקח ולוקט שוין דבשניהם אסור למכור בשוק ורישא תנא לוקח וה"ה לוקט וסיפא לוקט וה"ה לוקח ויש ליתן טעם למה אסור יותר בשוק כשמשמעיד חנות בשוק דומה יותר משמכר בפירות שביעית ואע"פ שאמרנו שאסור לפרוע חובו מפירות שביעית משום דלאו לאכלה הוא מ"מ לקדש אשה מותר אע"ג דלאו לאכלה הוא כדאמרין פרק האיש מקדש (קדושין דף נג.) מעשה באחד שקידש חמש נשים ככלכלה של שביעית ואמרנו חכמים אין האחיות מקודשות הא אחרות מקודשות וטעמא דמשום פריה ורביה אקילו ביה רבנן ומיהו יש לדחות דהתם דזיעד אבל לכתחלה אסור: **דִּי יִרְיָב** ניהל"ה בצד היתר. וא"ת כיון דהייב ליה צד היתר מאי איריא דפועלים עושין בפירות שביעית הללו אפילו היו עושין מלאכה אחרת יהיו מותרין לפרען מפירות שביעית וי"ל דוקא כשעושין המלאכה בפירות שביעית ענמן אז אינו נראה כנותן שבר מה שפורען מפירות שביעית ומשום הכי נקט עושה מלאכה בפירות שביעית והעלם לאכלס דוקא דדומה שהם של שניהם יחד לאכלה אבל עושה במלאכה אחרת יכול להיות שהוא אסור דדומה שפיר שבר מלאכה:

השובר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה סב.

השובר את הפועל: **ב"מ** שברו אסור. מתוך השיטה משמע כי מעתה היה יודע שיין נסך תופס דמיו כעבודת כוכבים ואעפ"כ היה רוצה לדמות שבר יין נסך לדמי ערלה ולשכר שביעית אע"ג דאיכא ביין נסך תרי חומרי אסור הנאה ותופס דמיו והכי פריך מ"ט שברו אסור נהי

דתופס דמיו כעבודת כוכבים מ"מ שברו אין זו אסור אלא מדרבנן ואינו חשוב דמיי יין נסך ומה טעם גזרו עליו אילימא משום שאין נסך גופיה אסור בהנאה מן המורה הלכך גזרו על שברו אטו הגוף והרי ערלה וכלאי הכנס דאסורין בהנאה מן המורה ולא גזרו על הדמים אטו הגוף ואין להחמיר כאן בשבר יותר מהתם דדמים דהשתא דמים שמאניו איסורי הנאה שגס דמיהם אסורין מן המורה כמו הגוף בלזותן שמופסין דמיהן ואפילו הכי לא גזרו דמים אטו גוף בלזותן שאין מופסין דמיהם שבר שאינו אסור בשום איסור הנאה מן המורה כל שכן שלא נגזר שבר אטו הגוף ומשני אלא הואיל ותופס דמיו כעבודת כוכבים כלומר שבר בגוף לא מיתחילף אבל שבר בדמים מיתחילף ופרין והרי שביעית דתופסת דמיה ° וקאמר שברו מותר דמשמע לגמרי ולא (ד) נתפס בקדושת שביעית ולא גזרינן שבר שביעית אטו דמי שביעית ואין לומר דשאני יין נסך דאית ביה תרי חומרי איסור הנאה ותופס דמיו דלא מיתחילף שבר בדמים בתרי חומרי יותר מבחומרלא אחת ומסיק א"ר אבהו א"ר יוחנן קנס הוא שקנסו בו ודאי משום גזרה לא שייך למיגזר כדפר' דאי מטעם מיתחילף הוא לא היה לנו לחלק בין פועל דיין נסך לפועל דשביעית וכן שביעית גופיה לא היה לחלק בין חמרים לפועל אלא מטעם קנס הוא וחכמים שקנסו ראו לקנוס בחמרים יותר משום דנפי"ש אגרייהו וכן פועל דיין נסך משום חומרלא דיין נסך כדמסיק רבא בסמוך ודוקא בשנים אלו החמירו יין נסך ושביעית לפי שמופסין דמיהן ראווי לקנוס בשבר דהוי קלמ בעין דמים אבל בשאר איסורי הנאה שאין מופסין דמיהם °מסתבר דלא קנסו: **והיתנן** מברין וקדש בדמיהן מקודשת. תימא לפי מה שפירש בקונטרס לעיל בפרק ר' ישמעאל (דף נד: ד) דוקא לקדש אשה המירו אבל לאזיתיהווי מינייהו אסור מדרבנן (ה) אבל לאיניש אחרניא שרו אותן מעות וה"נ גבי שביעית המעות אינם אסורין לאחרים א) כדאמר לעיל פרק רבי ישמעאל (סס) מאי קא פריך הא דקאמר אסור בתמני' היינו דוקא לפועל שאסורין הן כמו למוכר דוקא וי"ל דאסור דמתני' משמע לכ"ע מיהו תימא מאי קפריך שאני ליה אפילו דזיעעד כדמוכח בנדרים פרק השותפין (דף מו: א) אבל לכתחלה אסור ומתני' לכתחלה איירי יש לומר דאסור דמתני' משמע לית אפילו דזיעעד [וע"ע תוס' חולין ד: ד"ה מותר מיד:] **בדמיהן** מקודשת. משמע הא בגוף הערלה אסור לקדש וטעמא משום דלית ביה שוה פרוטה וקשה בגופה נמי איכא שוה פרוטה בשלא כדרך הגאחן א) או באפרין כדתנן (תמורה דף לז.) כל הנשרפין אפרין מותר וי"ל כיון שכל זמן שהוא צעין אסור למכרו מן המורה כמו כן אסור לקדש זו אשה דהוי א) כמו מכירה חשוכה ויש זו הנאה כשמקדש את האשה דגמרינן (קדושין דף ג.) קימה קימה משדה עפרוין וזה לא דמי לקימה דשדה עפרוין שראוי לקנות זו חפץ או לשאר הנאות: **לְקוּמָא** זי ירק היום שברו מותר. פירוש דהוי כמו שברו ללקוט מציאות שאין אלו דמי פירות שביעית וא"ת הניחא למ"ד (ב"מ דף ט.) המגביה מניאה לחצירו קנה חצירו אלא למ"ד דלא קנה חצירו א"כ זה המלקט קנאס וכשנותנים לבעל הבית צדינר זה מנאל מוכר לו פירות שביעית וי"ל דלא חשיב מוכר ידי פועל כיד צה"צ דמי ועי"ל דשאני התם דאמר לא קנה חצירו עד שחבא מניאה לידו ואם יראה המגביה יכול לזכות בה קודם שחבא ליד חצירו אבל הכא שאין המלקט מתכוין לזכות כלל לא בתחלה ולא בשוקן לבעל הבית אז וזה בעל הבית ובי האי גוונא פי' ר"ת שילחי משילין (צ"ח דף נט: דג"ה הכא) גבי מילאן ונותן לחצירו דאמר רב נחמן כרגלי מי שנתמלאו לו ואע"ג דאית ליה לרב נחמן דלא קנה חצירו כיון שלא נתכוין לזכות הוא וכשנתנה לחצירו זכה חצירו: **נמצא** זה פורע חובו **בפירות שביעית**. אומר רבינו יתחק דהקסמורה שהיא אסורה בפירות שביעית היינו לקנות הרבה ביחד להוליך ממקום הזול למקום היוקר וכמו שהיו עושין אוספי שביעית שפסולין לעדות בפרק זה בורר (סנהדרין דף טו.) מטעם סחורה וכן פורע חובו מפירות שביעית שזה משתכר בפירות שביעית ולאו לאכלה קרינא ביה אבל אם הוא לוקט למכור על יד לקנות זו דבר אכילה אין דבר זו סחורה וכן שנינו פרק לולב הגזול (סוכה דף נט. וסס ד"ה וליחב) מנליע דמי אתרוג בלולב וצלא הצלעה נמי היה מותר אילמלא טעמא דאין מוסרין דמי פירות שביעית לעם הארץ אלמא מותר למכור ועוד תנן במסכת שביעית (פ"ו מ"ג) לא יהא לוקח ירקות שדה ומוכר בשוק אבל לוקט וזנו מוכר על ידו משמע דאפילו לכתחלה וא"ת מיקשי רישא לאסיפא רישא אסרה (ח) לוקח למכור בשוק משמע הא לוקט מותר ואפילו בשוק והדר תני לוקט וזנו מוכר על ידו הא למכור בשוק אסור ונראה דיש במשנה דרישא טעות סופר וגרס בשמייה לוקט מיהו יש ליישב הגירסא ואשמעינן דדין לוקח ולוקט שוין דבשניהם אסור למכור בשוק ורישא תנא לוקח וה"ה לוקט וסיפא לוקט וה"ה לוקח ויש ליתן טעם למה אסור יותר בשוק כשמשמעיד חנות בשוק דומה יותר משמכר בפירות שביעית ואע"פ שאמרנו שאסור לפרוע חובו מפירות שביעית משום דלאו לאכלה הוא מ"מ לקדש אשה מותר אע"ג דלאו לאכלה הוא כדאמרין פרק האיש מקדש (קדושין דף נג.) מעשה באחד שקידש חמש נשים ככלכלה של שביעית ואמרנו חכמים אין האחיות מקודשות הא אחרות מקודשות וטעמא דמשום פריה ורביה אקילו ביה רבנן ומיהו יש לדחות דהתם דזיעד אבל לכתחלה אסור: **דִּי יִרְיָב** ניהל"ה בצד היתר. וא"ת כיון דהייב ליה צד היתר מאי איריא דפועלים עושין בפירות שביעית הללו אפילו היו עושין מלאכה אחרת יהיו מותרין לפרען מפירות שביעית וי"ל דוקא כשעושין המלאכה בפירות שביעית ענמן אז אינו נראה כנותן שבר מה שפורען מפירות שביעית ומשום הכי נקט עושה מלאכה בפירות שביעית והעלם לאכלס דוקא דדומה שהם של שניהם יחד לאכלה אבל עושה במלאכה אחרת יכול להיות שהוא אסור דדומה שפיר שבר מלאכה:

העלה

מתוירן לאחרים אלא לאו אסורין להחזיק בהן והוא דחייב ללנותן מן הבית ולהפקירן והוא דעת התוס' ובי"ח הרמב"ן בסדר בבה וכן פסק בסמג בעשה קמ"ו ומ"ש התוס' כדאמר לעיל פרק רבי ישמעאל היינו לפי פירושם בזה דלימני לאה ויהשאר חסרין:
א) (ו) ד"ה בדמיהן ובי' שוה פרוטה בשלא כדרך הגאחן. כ"ז לשון מוספות בקדושין דף ק"ז ע"ב דמייירי דליבא ש"ס אלא בדרך הגאחן א"י י"ל דאיכא ש"ס אף שלא כדרך הגאחן מ"מ כיון שהאשה סבורה שיש לה ליהנות דרך הגאחן ואינו כן לא פסקה דעתה והיו מקח טעות:
ו) בא"ד אסור לקדש זו אשה דהוי חשוכה כמו מכירה דיש בו (ח) ר"ה נמאל ובי' רישא אסרה ללוקח ובי' ואפי' למכור בשוק והדר:

עין משפט ונר מצוה

א א ב מיי' פ"ג מהל' מאלכות אסורות הלכ' טו טז סמג לאוין קמה טוש"ע י"ד ס"י קלג סעיף ב:

ב ג מיי' שס הלכ' ח טוש"ע שס סעיף ב:

ג ד מיי' שס פ"י הלכ' ט סמג לאוין קמה טוש"ע י"ד ס"י רלז סעיף א:

ד ה מיי' שס הלכ' ו סמג לאוין קמה טוש"ע י"ד ס"י רלז סעיף ג:

ה ו מיי' פ"ו מהלכות שמיטה הלכ' יב:

ו ז מיי' פ"ג מהלכות מאלכו' אסורות הל' טו:

ז ח מיי' פ"ו מהל' שמיטה הלכ' יב:

ח ט מיי' שס הלכה א [ופ"ה מהלכות כצורות הל' טז:]

ט י מיי' פ"ו מהלכות שמיטה הלכ' יב:

י כ מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כז:

יז ח מיי' פ"ו מהל' שמיטה הלכ' יב:

יח ט מיי' שס הלכה א [ופ"ה מהלכות כצורות הל' טז:]

יט י מיי' פ"ו מהלכות שמיטה הלכ' יב:

יכ כ מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כז:

יז ח מיי' פ"ו מהל' שמיטה הלכ' יב:

יח ט מיי' שס הלכה א [ופ"ה מהלכות כצורות הל' טז:]

יט י מיי' פ"ו מהלכות שמיטה הלכ' יב:

יכ כ מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כז:

יז ח מיי' פ"ו מהל' שמיטה הלכ' יב:

יח ט מיי' שס הלכה א [ופ"ה מהלכות כצורות הל' טז:]

יט י מיי' פ"ו מהלכות שמיטה הלכ' יב:

יכ כ מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כז:

יז ח מיי' פ"ו מהל' שמיטה הלכ' יב:

יח ט מיי' שס הלכה א [ופ"ה מהלכות כצורות הל' טז:]

יט י מיי' פ"ו מהלכות שמיטה הלכ' יב:

יכ כ מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כז:

יז ח מיי' פ"ו מהל' שמיטה הלכ' יב:

יח ט מיי' שס הלכה א [ופ"ה מהלכות כצורות הל' טז:]

יט י מיי' פ"ו מהלכות שמיטה הלכ' יב:

יכ כ מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כז:

יז ח מיי' פ"ו מהל' שמיטה הלכ' יב:

יח ט מיי' שס הלכה א [ופ"ה מהלכות כצורות הל' טז:]

יט י מיי' פ"ו מהלכות שמיטה הלכ' יב:

יכ כ מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כז:

יז ח מיי' פ"ו מהל' שמיטה הלכ' יב:

יח ט מיי' שס הלכה א [ופ"ה מהלכות כצורות הל' טז:]

יט י מיי' פ"ו מהלכות שמיטה הלכ' יב:

יכ כ מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כז:

יז ח מיי' פ"ו מהל' שמיטה הלכ' יב:

יח ט מיי' שס הלכה א [ופ"ה מהלכות כצורות הל' טז:]

יט י מיי' פ"ו מהלכות שמיטה הלכ' יב:

יכ כ מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כז:

יז ח מיי' פ"ו מהל' שמיטה הלכ' יב:

יח ט מיי' שס הלכה א [ופ"ה מהלכות כצורות הל' טז:]

יט י מיי' פ"ו מהלכות שמיטה הלכ' יב:

יכ כ מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כז:

יז ח מיי' פ"ו מהל' שמיטה הלכ' יב:

יח ט מיי' שס הלכה א [ופ"ה מהלכות כצורות הל' טז:]

יט י מיי' פ"ו מהלכות שמיטה הלכ' יב:

יכ כ מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כז:

יז ח מיי' פ"ו מהל' שמיטה הלכ' יב:

יח ט מיי' שס הלכה א [ופ"ה מהלכות כצורות הל' טז:]

יט י מיי' פ"ו מהלכות שמיטה הלכ' יב:

יכ כ מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כז:

יז ח מיי' פ"ו מהל' שמיטה הלכ' יב:

יח ט מיי' שס הלכה א [ופ"ה מהלכות כצורות הל' טז:]

יט י מיי' פ"ו מהלכות שמיטה הלכ' יב:

יכ כ מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כז:

יז ח מיי' פ"ו מהל' שמיטה הלכ' יב:

יח ט מיי' שס הלכה א [ופ"ה מהלכות כצורות הל' טז:]

יט י מיי' פ"ו מהלכות שמיטה הלכ' יב:

יכ כ מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כז:

יז ח מיי' פ"ו מהל' שמיטה הלכ' יב:

יח ט מיי' שס הלכה א [ופ"ה מהלכות כצורות הל' טז:]

יט י מיי' פ"ו מהלכות שמיטה הלכ' יב:

יכ כ מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כז:

יז ח מיי' פ"ו מהל' שמיטה הלכ' יב:

יח ט מיי' שס הלכה א [ופ"ה מהלכות כצורות הל' טז:]

יט י מיי' פ"ו מהלכות שמיטה הלכ' יב:

יכ כ מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כז:

יז ח מיי' פ"ו מהל' שמיטה הלכ' יב:

יח ט מיי' שס הלכה א [ופ"ה מהלכות כצורות הל' טז:]

יט י מיי' פ"ו מהלכות שמיטה הלכ' יב:

יכ כ מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כז:

יז ח מיי' פ"ו מהל' שמיטה הלכ' יב:

יח ט מיי' שס הלכה א [ופ"ה מהלכות כצורות הל' טז:]

יט י מיי' פ"ו מהלכות שמיטה הלכ' יב:

יכ כ מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כז:

	עין משפט ונר מצוה
יא	א מיי' פ"ו מהל' שמיטין הלכ' יג:
יב	ב מיי' פ"ג מהל' מאכלות אסורות הלכה טז טור ש"ע י"ד ס' קלב פסיף א':
יג	ג מיי' פט"ו מהל' סנהדרין הלכה ט: סנהדרין פ"ח מהל' שמיטה הלכה כ:

סב:

העלה אי פירות אירושלים אַחָפֿק. דהוי כמוכר מעשר שני ואסור

למכור מעשר שני והרצה משניות מוכיחות במסכת מעשר שני דאסור לעשות סחורה במעשר שני ומסתבר דכל מידי דאין מתחלל עליו זהו סחורה האסורה זו ואינו מתחלל אלא על דבר

אכילה ושמיה דמתנן (מע"ש פ"ב מ"א) מעשר שני ניתן לאכילה שמיה וסיכה וקשה דהא מתנן בסוף פ"ק דמעשר שני אין לוקחין ממעות מעשר שני צהמה טמאה (ומעשר) כו' משמע הא מלבושין מותרין ועוד מתן התם (פ"ה מ"ב) ולא נחמי ממנו למת ליקח לו ארון ותכריכין הא (לאו) [לחין] דומיא דמת מותר ויש לומר דכל אותם משניות המתירות היינו מן התורה אבל רבנן אסרו כל עיני סחורה לפי שמהיה לעשות ממנו שלמים ואסרו גם לפרוע זו שזר הפועלים והא דליתא בירושלמי שאסור ג"כ לחי דומיא דמת ומפיק לה מקרא אסמכתא בעלמא הוא ור' יהודה היה מקשה על זה דאמרין בפרק בכל מערבין (עירובין דף כו:.) מקרא דונתמה הכסף דדריש כללי ופרטי ולא מרבינן אלא פרי מפרי וגדולי קרקע לאכילה אבל דבר שאינו של אכילה לא אשכחן דליתרבי לכן נראה לפרש דכל מקום שמיניו היתר ליקח ממנו שום דבר היינו להיות מעות בקדושת מעשר ציד הלווקח כמו גבי שביעית פ' לולב הגזול (סוכה דף מה.) מי שיש לו סלע של שביעית כו' דבעינן שתהא שביעית ציד הלווקח וכ"מ שמיניו אסור מקח במעשר היינו דרך חילול להיות המעות חולין ציד הלווקח:

חמורין דנפיש אגרייהו. פי' ^(א) ורווחי טפי ודמו טפי לסחורה: **שכרו** אסתם יינן מהו. לכתחלה ודאי אסור להשתכר בסתם יינס כדאמרין לעיל (דף נו:) דלא שרי לדרוך עם העובד כוכבים צגת אי לא יאירי ליהדיה אלא מיבעיא ליה אם השכר מותר בדיעבד או לא: **דאגרי** אאריביה אסתם יינן. תימנה

מאי רחיה מציא מארצא לפועל שאני **אִיקָרְיִינְהוּ** וליבדריננהו. פי' בלא די קברי ומשני אחי לנצלו והא דלא הדר פריך וליקליננהו וליבדרינהו די קברי דהתם לא שייך אחי לנצולי כדכתביז (מלכים ב כג)

קרקע עולם שאינו נאסר וכן משמע בסנהדרין פרק נגמר הדין (דף קמ:) קבריה דרב דהוו שקלי מיניה עפרא לאישתתא צת יומא: **אתי** אובול'י. וא"ת ומה בכך הא פסקינן לעיל (דף מט.) כר' יוסי דאמר זה זה גורם ^(א) (בנציה) דהוי זבל דאיסור וקרקע דהיתר ויש לומר שולכתמלה יש לחוש לדברי רבנן שחולקין עליו דאמרי אף הוא נעשה זבל: **ולאקבריינהו** בעינייהו. ומסיק לא מוכחא מילתא ואסור וא"ת מאי שנא מכל הנקבצין דחשיב פ"ב דתמורה (דף לג:) שור הנסקל ועגלה ערופה ושער נזיר וכל דקצרי בעינייהו אף בלא די קיברי וי"ל כיון שאין דרך לקבור צזר ושער נזיר וכל דקצרי בעינייהו ואייתי הכא וכן דרך עמה לקבור צבורות ונראה שפריך לקבצן מעט צעומק פן יצא לחטט אחריהם ולאחר שנעשו עפרא אין לחוש שמה יקחום לנצל צהם דאין דרך לחטט אחר הקצרים משום זבל: **יזפי** פירות שביעית מעניינם **ופרעי** אהם בשמינית. ^(י) אשתכח דאכלי עניים בשמינית לאחר הביעור חליפי פירות שביעית צריך לפרש שהאיסור היה מה שהיו אוכלים אותם בחזקת שלהם דאילו בתורת שביעית אפילו הפירות עצמן א| יכולין עניים לאכול לכ"ע כדתיניא בתוספתא (פ"ח דשביעית) הגיע שעת הביעור עניים אוכלים אחר הביעור ולא עשירים דברי ר' יהודה ר' יוסי אומר אחד עניים אחד עשירים אוכלים אחר הביעור אי נמי העניים היו עושים מהם מלוגמא או סחורה ולפיכך הקפידו עליהם אותם שבאו ואמרו לרבי יוחנן: **יאארת** הן עבדין. ^(ח) דכיון דצההיא שעתא לא הוו הכן צעין לא חליפין ייגהו ולא חייל עלייהו קדושת שביעית ולפי זה אפילו בשביעית עצמה היו יכולין לפרוע אם כבר אכלו פירות שביעית וההיא דאמרין בלולב הגזול (סוכה דף לג.) דמבליע דמי אחריו בלולב ה"ה בלא הבלעה אם היה עם הארץ רואה להקיף עד שיכלה האתרוג ולא היה כאן דמי שביעית ומכאן דקדק הרב רצי אלחנן הלכה למעשה שאם יש ציד ישראל יין נסך ועבודת כוכבים ודברים האסורים ומכרן לעובד כוכבים צהקפה ומכרם העובד כוכבים לאחר קודם שיתן לזה הישראל הדמים שהדמים מותרין בדיעבד ואע"פ שהאיסור עדיין ישנו בעולם ועוד הוסיף רבינו יצחק שאפי' לא מכרם העובד כוכבים אלא כיון שמשכס אכלו קודם שיתן הדמים דקי"ל (למתן עא.) משיכת עובד כוכבים קונה והוי כמו צא עליה ואח"כ נתן דאחננה מותר כיון שלא היה צרשומה צשעת הביאה וה"נ לא היתה עבודת כוכבים צרשומתו צשעת פריעת המעות ומטעם דבית לא היה לאסור דאותן דצי רצי ינאי היה להם תפואה צביתם וסאה צסאה מותר ציש לו: **אאא** ח"ק נתן אה ואח"כ בא עליה אתננה מותר. פי' דכגון דאמר לה הילך טלה מעכשיו וצשעת ציאה תהא נגמרת מתנתה ופריך וליחול עלה איסור אמתן למפרע משעה דיהיב לה ומסיק כשקדמה והקריצתו קודם הביאה ופריך היכי דמי צשאמר לה הילך טלה מעכשיו איזה לשון אמר לה אי דאמר לה קני מעכשיו פשיטא דמותר דהא לימיה צשעת ציאה אבל לשון גירסת הספרים מתנה הוא דיהיב לה קשה קצת דהא לא מתנה הוא שהרי אמר לה לכשתצטל תהא נגמרת כדפרשית וצתמורה (דף כט.) נמי אינו

בספרים ואי גרסינן ליה נפרש כן כמו מתנה הוא כיון שהקריצתו כבר:

השובר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה

חלק. שטטול שם חלק צהם דאסור לפרוע חובו ממעשר שני ואע"ג שגם זה אוכלו צירושלים: **ומאני**. דיין נסך דקנים נמי פועל דלא נפיש אגריה חומרא דיין נסך שאני: **דאיסוריה חמור**. דאסור צהנאה כיון נסך ממש: **דטומאסן קיל**. כדאמרין באין מעמדדין (לעיל דף ל:) שלש יינות הן יין נסך אסור צהנאה ומטמא טומאה חמורה צבית סתם יינן אסור צהנאה ומטמא טומאת משקין צרביעית: **ארציו**. ספינתו: **צי קיצרי**. צית הקצרות: **ליבדריננהו**. יפורס כמות שהם ל"ל לשפרן: **אסו צסו**. אינשי לידי תקלה דהדרי ומלקטי להו: **ולקצריננהו**. הכי צענייהו: **כונן** נקצצין עמו. דמציב' לא תלין נצלתו על העץ כי קבור תקצצנו אף העץ צמשמע והכי אמרינן בפרק נגמר הדין" עץ שומע אי צין תלוש צין מחובר ת"ל כי קבור תקצצנו מי שאינו מחוסר אלא קצורה יא' זה שמוסר קצורה ותלישה. אלמא עץ גופיה איסורי הנאה וקצרי ליה צעניה ולא חיישינן לתקנה: **שאני הסס כיוון דקצרי צבי דינא**. צבית הקצרות המתוקנים צבית דין מוכחא מילתא לכל מאן דמשכח להו התם ידע דמהרוגי צ"ד הוו ^(ח) ופירש: **יופי פירי צביעית**. קודם זמן הביעור: **ופרעו** להו צשמינית. אשתכח דאכלי עניים צשמינית אחר הביעור חליפי פירות שביעית: **יאוס הן עבדין**. כיון דההיא שעתא לא הוו הכן צעין ולא איחלופי הני צהני לאו חליפין ייגהו ולא חיללא קדושת שביעית עלייהו: **ומגדו צאמתן**. צא עליה ואח"כ נתן לה אמתנה מותר להקרבצה דכיון דלאו צשעת ציאה יהציה ניהלה כי הדר יהב לה ההוא טלה מתנה בעלמא הוא: **נסן לה ולא צא עליה כו'**. מפרש ואילי: **אלא ה"ק נסן לה**. ולא צא עליה עכשיו אלא לאחר זמן: **או צא עליה**. ולא נתן לה עכשיו אלא לאחר זמן: ליחול

לעצור נהר קטן והוי כפועל: **צי קצרי** ומשני אחי לנצלו והא דלא הדר פריך וליקליננהו וליבדרינהו די קברי דהתם לא שייך אחי לנצולי כדכתביז (מלכים ב כג) וישלך את עפרה על קצר צמי העם וי"ל דההיא צקצר צנין שאסור צהנאה אבל הכא די קצרי אסור ודאי אסור נאסר וכן משמע בסנהדרין פרק נגמר הדין (דף קמ:) קבריה דרב דהוו שקלי מיניה עפרא לאישתתא צת יומא: **אתי** אובול'י. וא"ת ומה בכך הא פסקינן לעיל (דף מט.) כר' יוסי דאמר זה זה גורם ^(א) (בנציה) דהוי זבל דאיסור וקרקע דהיתר ויש לומר שולכתמלה יש לחוש לדברי רבנן שחולקין עליו דאמרי אף הוא נעשה זבל: **ולאקבריינהו** בעינייהו. ומסיק לא מוכחא מילתא ואסור וא"ת מאי שנא מכל הנקבצין דחשיב פ"ב דתמורה (דף לג:) שור הנסקל ועגלה ערופה ושער נזיר וכל דקצרי בעינייהו אף בלא די קיברי וי"ל כיון שאין דרך לקבור צזר ושער נזיר וכל דקצרי בעינייהו ואייתי הכא וכן דרך עמה לקבור צבורות ונראה שפריך לקבצן מעט צעומק פן יצא לחטט אחריהם ולאחר שנעשו עפרא אין לחוש שמה יקחום לנצל צהם דאין דרך לחטט אחר הקצרים משום זבל: **יזפי** פירות שביעית מעניינם **ופרעי** אהם בשמינית. ^(י) אשתכח דאכלי עניים בשמינית לאחר הביעור חליפי פירות שביעית צריך לפרש שהאיסור היה מה שהיו אוכלים אותם בחזקת שלהם דאילו בתורת שביעית אפילו הפירות עצמן א| יכולין עניים לאכול לכ"ע כדתיניא בתוספתא (פ"ח דשביעית) הגיע שעת הביעור עניים אוכלים אחר הביעור ולא עשירים דברי ר' יהודה ר' יוסי אומר אחד עניים אחד עשירים אוכלים אחר הביעור אי נמי העניים היו עושים מהם מלוגמא או סחורה ולפיכך הקפידו עליהם אותם שבאו ואמרו לרבי יוחנן: **יאארת** הן עבדין. ^(ח) דכיון דצההיא שעתא לא הוו הכן צעין לא חליפין ייגהו ולא חייל עלייהו קדושת שביעית ולפי זה אפילו בשביעית עצמה היו יכולין לפרוע אם כבר אכלו פירות שביעית וההיא דאמרין בלולב הגזול (סוכה דף לג.) דמבליע דמי אחריו בלולב ה"ה בלא הבלעה אם היה עם הארץ רואה להקיף עד שיכלה האתרוג ולא היה כאן דמי שביעית ומכאן דקדק הרב רצי אלחנן הלכה למעשה שאם יש ציד ישראל יין נסך ועבודת כוכבים ודברים האסורים ומכרן לעובד כוכבים צהקפה ומכרם העובד כוכבים לאחר קודם שיתן לזה הישראל הדמים שהדמים מותרין בדיעבד ואע"פ שהאיסור עדיין ישנו בעולם ועוד הוסיף רבינו יצחק שאפי' לא מכרם העובד כוכבים אלא כיון שמשכס אכלו קודם שיתן הדמים דקי"ל (למתן עא.) משיכת עובד כוכבים קונה והוי כמו צא עליה ואח"כ נתן דאחננה מותר כיון שלא היה צרשומה צשעת הביאה וה"נ לא היתה עבודת כוכבים צרשומתו צשעת פריעת המעות ומטעם דבית לא היה לאסור דאותן דצי רצי ינאי היה להם תפואה צביתם וסאה צסאה מותר ציש לו: **אאא** ח"ק נתן אה ואח"כ בא עליה אתננה מותר. פי' דכגון דאמר לה הילך טלה מעכשיו וצשעת ציאה תהא נגמרת מתנתה ופריך וליחול עלה איסור אמתן למפרע משעה דיהיב לה ומסיק כשקדמה והקריצתו קודם הביאה ופריך היכי דמי צשאמר לה הילך טלה מעכשיו איזה לשון אמר לה אי דאמר לה קני מעכשיו פשיטא דמותר דהא לימיה צשעת ציאה אבל לשון גירסת הספרים מתנה הוא דיהיב לה קשה קצת דהא לא מתנה הוא שהרי אמר לה לכשתצטל תהא נגמרת כדפרשית וצתמורה (דף כט.) נמי אינו

אלא

מסורת הש"ם

- א) ינ"ל די קברי. (ב) ינ"ל תמלא. (ג) סנהדרין מהל' קבריהו. יעב"ן. (ד) תמורה כט. כל הענין. (ה) ודברים כא. (ו) סנהדרין מו. (ז) ופירש. יעב"ן. (ט) רש"א מ"ו.

הגהות הב"ח

- א) תוס' ד"ה חמרין וכו' פי' דרווחי: (ב) ד"ה אחי לנצולי וכו' מותר צביצה. י"צ נקט צביה לומר דאע"ג דהוי זבל גמור שהעלין הטשרין [נעשין זבל] שרי לצרי יוסי ומתלצים [שים לחוש בדברי רבנן] דלרבנן אף בשותק חורה לרומ שאול דבר מועט ולא חתו לנצל צו נמי יש לחוש: (ג) ד"ה ולקצריננהו וכו' אינשי נגב ואייתי וקברים הכא וכן דרך עמה לקבור בבורות ולאחר שנעשו עפרא אין לחוש שמה יקחום לנצל צהם דאין דרך לחטט אחר הקצרים משום זבל ונראה שפריך לקבצן מעט צעומק פן יצא לחטט אחריהם הס"ד וכצ"ל ועל צביצות וכן דרך עמה י"צ כלומר כיון שגם עמה רגילות הוא שטמעינן וקובצין חטין ושאר תפואה צבורות משא"כ צזר ושער א"כ שפיר קאמר תלמודא דמחייבי לא מוכחא מילתא אח"כ הקשו המוספות דמה מועיל דקליניהו וקצרינהו אכתי איכא למיחש שמה יקחום לנצל צהם ומיישבין ג"כ דאין דרך לחטט וכו' אח"כ כתבו ונראה וכו' כלומר דנראה להחמיר שמה יצואו לחטט אחריהם ולכן צריך לקבצן צעומק מעט ואפשר דה"ה צצזר ושער יש להחמיר פן יצואו לחטט לאחר שנעשו זבל: (ד) ד"ה חפי וכו' צשמינית פרש"י אישתתא: (ה) ד"ה יאות הן עבדין פרש"י דכיון וכו' ואח"כ נתן לה אתננה דאחננה מותר כיון שלא וכו' לא היה לו לאסור:

הגהות מוה"ב רנשבורו

- א) תוס' ד"ה חפי פירות שביעית וכו' יכולין עניים לאכול לכ"ע כדתיניא בתוספתא. י"צ מומה דמשנה שלימה היא צמס' שביעית פ"ט מ"ח ועיר"ש בתר"ט ד"ה ר"י דהרמב"ם גריס אין אוכלין דדברי יוסי אבל התוס' לא גריס הכי דל"כ אין אמרו לכ"ע אוכלין נגד המשנה ומה גם שהתוס' צספסחם נגד ע"כ ד"ה מתבעדין גורסין בגירסתו ע"ש ע"כ:

מסורת הש"ס

(א) גַּלְגַּל אֲשׁוּר וְכָן כָּגַל הַעֲמֹד; (ב) גַּלְגַּל סָחַ עֲשֵׂה סָט: בִּימָו ו: וּמִלֵּן קָלָט. מְמוּרָה ט: טַט: עֲרִכִין כֹּהֲל; (ג) [מְמוּרָה טַט: עֲשֵׂה] (ד) קִדּוּשִׁין כַּח: בִּיבִי קָלָט: בִּימָו ו: [נִדְרִים טַט: מְמוּרָה טַט: מוֹסֵף קִדּוּשִׁין פִּי"א ה"ו: תּוֹסַפְתָּא בִּיק פִּי"ד ה"ג: מוֹסֵף דַּעֲרִיכִין פִּי"ד ה"ב;] (ה) [מְמוּרָה טַט: ו: (ו) [תּוֹסֵף פִּי"ח ה"ד: תּוֹסֵף דְּמַמַּאי סִי"ה ה"ד: הַי"ו]; (ז) גַּלְגַּל כְּתַמְנִי'; (ח) גַּלְגַּל לֵה; (ט) וַיִּקְרָא כֹהֲל; (י) בִּימָמ: מו:]; (כ) [בְּכוּרוֹת יג:ו: ו] וְעֵינִי תוֹסֵף בִּימָמ: ד"ה מְנַה וכו')

הגהות הב"ח

(א) גַּב־בְּשַׁעַת בִּיבִי (ב) [וּמְנַהֵם בְּעֵלְמָה הוּא דִּיהִיב לֵה] תַּלְמִימ וי"ב פִּי"א אֵין וז: (ג) שֶׁ הֵא קִיבֵל לִיהָ לֵא לִירְכָה ד"ה: (א) תּוֹבִי ד"ה: וְאֵינוּ וכו' הוּא קוֹקֵרן לְשׁוֹת פִּירוּשׁ: (ד) בִּא"ד הַמְקִיפוּ דַמְשׁוּעֲבֹד לִיה קִיבֵל דִּאֲוֹרֵחִיהָ לְאֶקוּפִי' עֵין וכו' סַמֵּךְ עֵלֵיו חֲנֻנִי וּמִשׁוּעֲבֹד: (ה) בִּא"ד דִּלֵּא הִיֵּ וכו' מְפִירוֹת שְׂבִיעִית בִּיּוֹן שְׂכַכֵּר: (ו) בִּא"ד דִּבְיוֹן דִּאֲוֹרֵחִיהָ לִאֶקוּפִיָּה וכו' דְּלִשְׁעֲבֹד הַדִּינִי קוֹנֵה וכו' לִקְדִּישׁוֹ מַעֲתָה אֵלֵא שְׁקוּת הַדִּינִי:

מוסף רש"י

ליחול עליה איסור אתנן למפרע. הואיל ובעשה בראה עניין הטלה קיים וביין שהוא בל עליה ואחר כך נתן לה טלה איכא למימר כיון דלא ייחדו בשעת בראה לא מיתפרק דמנתה בעלמא הוא (תמורה טז). כשקדמה והקריבתו. קודם בראה (טז). ואי מיצטרך לך קני מעכשיו. הלכך נדרשהו הוא ומלא לאקדוניה ויין דאמר לה לא ליקי לך עד שעת בראה איצטרך לאשמועין דמותר אט דקמה והקריבתה דסד"א אתנן הו' (טז). אמירתו לגבוה. ולא מני למיהדר כאלו מפרתו לדיוט (טז). בטלה זה. הואיל דהיכה בשעת בראה חייל עליה אתנן מיד (טז). בטלה סתם. דמשדר לה חבר הכי מתנה בעלמא הוא, דלין אתנן אלא חמיזחד בשעת בראה (טז). הא מחסר משיכה. ולא קניא לה בשעת בראה ולא חייל עליה איסור אתנן (טז) בשו"ט. הא קניא לה. דהואיל וקאי בחצירה קיאל ליה בשעת בראה מיד ואמאי קרי ליה ואח"כ נתן ועוד פשיטא דאסור (טז). ואי לא שקליה באהגנין. הלכך כי מנו ולא ייכיל לה זוזי איגלא מילתא דדידה היו בשעת בראה, ומיהו אח"כ הוא, דהא לא היו דידה עד דמנני יוס פלוני ואצטרך לאשמועין דאסור (טז).

השוכר את הפועל

ליחול עליה איסור אתנן למפרע. שהרי מתחלה ע"מ בראה נתנו לה:

קני מעכשיו. קודם בראה פשיטא דמותר דאע"ג דע"מ בראה יהציה ניהלה כיון דמקמי בראה יהציה ניהלה לאו שכר בראה הוא: ואי

מצטרך לך קני מעכשיו. הלכך איצטרך מנני' לאשמועין דאע"ג

ליחול עלה איסור אתנן למפרע אמר רבי ^(א)(אליעזר) "כשקדמה והקריבתו ה"ד אי דאמר לה קני לך מעכשיו פשיטא דשרי דהא ליתיה בשעת ביאה ^(ב) ומתנה בעלמא הוא דיהיב לה ואי דלא אמר לה קני לך מעכשיו ידחיבי מצי מקרבה יואיש כי יקדיש את ביתו קדש אמר רחמנא ^(ג)מה ביתו ברשותו יאף כל ברשותו יאלא דאמר לה להוי גביך עד שעת ביאה ואי מיצטרך לך קני מעכשיו ^(ד)בעי רב הושעיא קדמה והקדישתו מהו כיון ^(ה)דאמר מר האמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט כמאן דאקריבתיה דמי או דלמא השתא מיהא הא קאי ואיתיה בעיניה ותפשוט מדרבי אליעזר דא"ר אליעזר שקדמה והקריבתו דוקא הקריבתו אבל הקדישתו לא דרבי אליעזר גופיה קא מיבעיא ליה מאי מיפשט פשיטא ליה לרבי אליעזר דהקריבתו דוקא אבל הקדישתו לרבי דלמא הקריבתו פשיטא ליה והקדישתו מספקא ליה יתיקו: בא עליה ואחר כך נתן לה אתננה מותר: ורמינדי ^(ו)יבא עליה ואחר כך נתן לה אפילו מכאן עד שלש שנים אתננה אסור אר"נ בר יצחק אמר רב חסדא לא קשיא הא דאמר התבועלי לי בטלה זה הא דאמר לה התבועלי בטלה סתם וכי אמר לה בטלה זה מאי הוי ^(ז)הא מחסר משיכה יבוונה עוברת כובבים דלא קניא במשיכה ואיבעית אימא לעולם בוונה ישראלית יבונגן דקאי בחצירה אי דקאי בחצירה בא עליה ואח"כ נתן לה הא קניא ^(ח) לה לא צריבא דרשויה גיהלה אפותיקי דאמר לה אי מייתניא לך זוזי מכאן עד יום פלוני מוטב ואי לא שקליה באתגנין מתיב רב ששית ^(ט)אומר אדם לחמרו ולפועליו לכו ואכלו בדינר זה צאו ושתו בדינר זה ואינו חושש לא

השוכר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה סג.

א"ר דאמר ר' יהוי גביך. כלומר לא תקני עד שעת בראה והלכך לא הו פשיטא דליהוי מותר מאחר שגלה דעתו שלא תקנה עד שעת בראה ומשום אתנן נמי ליכא דהא אמר לה אי צריכא לך קני מעכשיו: **אין** דלמא השתא מיהא קאי בעיניה. ואע"פ שאין אתנן חל על המוקדשין דכתיב לכל נדר פרט לנדר שמה הכא מאחר דאיתיה בשעת בראה חל איסור אתנן למפרע משעה דיהיב לה ולא לא היה הקדש: **והא מחסרא משיכה**. פי' ואפי' לר' יוחנן דאמר ^(א) דצר מורה מעות קונות הכא גבי אתנן לא קנו כיון שהפקיעו חכמים דלין קניית מעות קונה ואוקמוה אמשיכה גם ממנה הפקיעו ואין כאן אתנן כלל ולא דמי להאיא דפרק הזהב (ב"מ דף מה). נתנה לסיוון מעל שקניית הכסף מעויל דכיון דמעל מן המורה מי יפקיע המעילה ממתנת הקדש: **בוונה עוברת כובבים**. לא קניא במשיכה וכרשב"ל משני דאמר ^(ב) לעמיתך במשיכה הא לעובד כוכבים צכפק דאילו לר' יוחנן אית ליה לעובד כוכבים במשיכה ומשום דרצ חסדא אית ליה פרק הזהב (ב"מ דף מז: כר' יוחנן הדר משני שניא אחרینא דלרבי יוחנן לא תקשי ^(ג): **בגון** דקאי בחצרה. וא"ת לישני תרוייהו בטלה זה הא דקאי בחצירה והא דלא קאי בחצירה וי"ל דניחא ליה לאוקמה בטלה סתם אפילו קאי בחצרה עם טלאים אחרים שלו אע"פ שאינו יכול לדחותה לטלה מן השוק אפילו הכי אין שם אתנן חל אפילו למנח דאית ליה בזריה אלא על המצורר בשעת בראה: **ואינן** חושש לא משום שביעית.

פ"י בקונטרס שמה ימסור דמים הללו למי ששודר על השביעית ומניח אין מוסרין דמי פירות שביעית לעם הארץ ופרך הכי מדקאסר צלאו ואכלו ואני פורע אלמא כי קפרע דמי איסורא קפרע ונקראים דמי שביעית ואע"פ שכבר אכלום הכי נמי דבי ר' ינאי כי קפרעי דמי שביעית הם וקשה מי הוסיקו לשנות ^(א) פירות שביעית ממעשר ויין נסך השטעם מפני שגראה כמאכיל לפועליו דבר שאינו מעושר או יין נסך ה"נ היה לו לפרש שמאכיל שביעית לפועליו ונמלא פורע חובו מדמי שביעית ועוד תקשי לרב שש דמפרש טעם הדרייתא משום דמי פירות שביעית דלמא אחר הביעור איירי ואיסורא משום דנהנה מפירות שביעית בשעת האיסור דומיא דיין נסך דהוי טעמא משום דנהנה מיין נסך אי נמי אפילו קודם הביעור וטעמא משום שפורע חובו מפירות שביעית שקונה פירות שביעית ומאכילן לפועליו ולא דמי כלל לדבי ר' ינאי ועוד קשה צמךך דמסיק צחנוני המקיפו ^(ב) דמשעבד ליה דכיון דדרכיה לאקופי קני ליה דינר גביה פי' דכיון דמקיפו לצעל הבית סמך עליו ומשועבד לו צעל הבית לפי סמך עליו לכך הוי דמי שביעית אבל דבי ר' ינאי לא הוו חנוני המקיפו ולא סמכא דעתיהו כולי האי ולא משעבדי להו דבי ר' ינאי מהשתא וכי פרעי להו אחר זמן לאו חליפי שביעית נינהו וקשיא דמדמי לעיל היאך דר' ינאי לאתנן דבא עליה ואח"כ נתן לה ואוקימנא אפילו עשאו לה אפותיקי ועומד בשעת בראה בחצרה ואע"ג דמשעת בראה אישתעבד לה ואין להחיר מטעם שאין השיעבוד על טלה זה אלא על נכסיו וכשיתן לה טלה זה לפצות השיעבוד מנכסיו הוי חליפי אתנן דשרי כדאמרין פרק כל האסורין (תמורה דף ג.) דא"כ מאי ראיא מציא לעיל מאתנן על דבי ר' ינאי שאני התם דחליפין מותרין ואילו חליפי שביעית אסורין אלא ודאי אע"ג דמשתעבד אינו נתפס כאיסור אתנן כלל וה"ה לדבי ר' ינאי אע"ג דמשעבדי ועוד לפירושו לשון קנה לה דינר גביה יתור לשון הוא ^(ג) לא היה לו להוציר רק משתעבד ולא משתעבד לכך נראה לרבינו יצחק לפרש ואינו חושש לא משום שביעית שפורע חובו מפירות שביעית שכבר פרע לו הדינר ואין שום חוב מוטל עליו לפרוע אחר שאכלו האיסור אבל אמר ואני פורע חושש משום שביעית שהוא כאליו לקחם צעל הבית לעזמו ונתנם לפועליו ונמלא פורע חובו מפירות שביעית והשתא אפילו איירי צרייתא לאחר הביעור פריך שפיר אלמא כי קפרע דמי איסורא קפרע ואי איתא דבעלמא לא חשיב דמי פירות שביעית צכי האי גוונא שפורע אחר שכלו הפירות מן העולם גם צכאן לא היה לנו לחשצם כאליו לקחם צעל הבית לעזמו ונתנם לפועליו מאחר שהן לוקחין הפירות מצית החנוני והוא פורע המעות ליה שקונה שיעבוד צנכסיו לאלתר כנגד מה שנותן לפועליו והיינו קני ליה דינר גביה דקאמר לשיעבוד הדינר קונה צנכסיו שוה דינר ולא קנין גמור שיוכל להקדישו מעת שקונה הדינר צנכסיו צעל הבית לאלתר כשהן צעין ונותנו לפועליו הוי ליה מה שקונה צנכסיו צעל הבית דמי הפירות ולכך חשיב צעל הבית כלוקח הפירות והירק מחנוני ומאכיל לפועליו צשכרן ולצסוף כשיתן הדמים לחנוני לפצות השיעבוד מנכסיו יהיו דמי שביעית אחרון אחרון נתפש ואם היו העניים שלווים מהם דבי ר' ינאי ע"י ר' ינאי כחנוני המקיפו והיה אומר ר' ינאי לצני ציתו לאו ולו ואני פורע היה נתפש באיסור שביעית מה שר' ינאי פורע להם מטעם זה דפירש אבל הם לא היו כחנוני המקיפו ולהכי לא גמר ומקני להו שיעבוד צנכסיו לאלתר כשנותנין פירות שביעית לצני ציתו דנהי דבתורת ערבות וקצבלות משתעבד להם לעניים סוצר עתה זה המתרחן שאין משתעבד צערבות אף בקצבלות רק גוף הערב והקצבן אבל צנכסיו של ערב אין המלוה קונה כלום לאלתר ואפילו שיעבוד אי נמי היה טועה צוה שאין שיעבוד צנכסיו ערב אלא צמלוה ולוה אבל אם היה אומר תן לפלוני מנה או הלוהו ויהא קנוי לו והוא יהא פטור ממך ואני נותן לך או ואני פורע לך אזו כעין משעה דר' ינאי דהכא אין כאן דין ערבות אע"ג דאמרין צסוף גט פשוט (ב"ב דף קעד). תן לו ואני נותן לך אין לו למלוה על הלוה כלום דמשמע אבל על הערב יש לו מדלא קאמר אין לו על זה ועל זה לא הוה מסיק אדעתיה השתא מההיא כי היכי דלא אסיק אדעתיה הך דרבא וכי אייתי דרבא חדא מייניהו נקט והתלמוד נושא ונותן לפי טעותו ואמר אבל חנוני שאין מקיפו מאי מותר כו' ותו חנוני שאין מקיפו מי לא משתעבד כלומר וכי אין נכסיו משועבדין ממש כדן ערב והא אמר רבא כו' קנה מדין ערב וכשהוא

מוסרין דמי פירות שביעית לעם הארץ ופרך הכי מדקאסר צלאו ואכלו ואני פורע אלמא כי קפרע דמי איסורא קפרע ונקראים דמי

שביעית ואע"פ שכבר אכלום הכי נמי דבי ר' ינאי כי קפרעי דמי שביעית הם וקשה מי הוסיקו לשנות ^(א) פירות שביעית ממעשר ויין נסך השטעם מפני שגראה כמאכיל לפועליו דבר שאינו מעושר או יין נסך ה"נ היה לו לפרש שמאכיל שביעית לפועליו ונמלא פורע חובו מדמי שביעית ועוד תקשי לרב שש דמפרש טעם הדרייתא משום דמי פירות שביעית דלמא אחר הביעור איירי ואיסורא משום דנהנה מפירות שביעית בשעת האיסור דומיא דיין נסך דהוי טעמא משום דנהנה מיין נסך אי נמי אפילו קודם הביעור וטעמא משום שפורע חובו מפירות שביעית שקונה פירות שביעית ומאכילן לפועליו ולא דמי כלל לדבי ר' ינאי ועוד קשה צמךך דמסיק צחנוני המקיפו ^(ב) דמשעבד ליה דכיון דדרכיה לאקופי קני ליה דינר גביה פי' דכיון דמקיפו לצעל הבית סמך עליו ומשועבד לו צעל הבית לפי סמך עליו לכך הוי דמי שביעית אבל דבי ר' ינאי לא הוו חנוני המקיפו ולא סמכא דעתיהו כולי האי ולא משעבדי להו דבי ר' ינאי מהשתא וכי פרעי להו אחר זמן לאו חליפי שביעית נינהו וקשיא דמדמי לעיל היאך דר' ינאי לאתנן דבא עליה ואח"כ נתן לה ואוקימנא אפילו עשאו לה אפותיקי ועומד בשעת בראה בחצרה ואע"ג דמשעת בראה אישתעבד לה ואין להחיר מטעם שאין השיעבוד על טלה זה אלא על נכסיו וכשיתן לה טלה זה לפצות השיעבוד מנכסיו הוי חליפי אתנן דשרי כדאמרין פרק כל האסורין (תמורה דף ג.) דא"כ מאי ראיא מציא לעיל מאתנן על דבי ר' ינאי שאני התם דחליפין מותרין ואילו חליפי שביעית אסורין אלא ודאי אע"ג דמשתעבד אינו נתפס כאיסור אתנן כלל וה"ה לדבי ר' ינאי אע"ג דמשעבדי ועוד לפירושו לשון קנה לה דינר גביה יתור לשון הוא ^(ג) לא היה לו להוציר רק משתעבד ולא משתעבד לכך נראה לרבינו יצחק לפרש ואינו חושש לא משום שביעית שפורע חובו מפירות שביעית שכבר פרע לו הדינר ואין שום חוב מוטל עליו לפרוע אחר שאכלו האיסור אבל אמר ואני פורע חושש משום שביעית שהוא כאליו לקחם צעל הבית לעזמו ונתנם לפועליו ונמלא פורע חובו מפירות שביעית והשתא אפילו איירי צרייתא לאחר הביעור פריך שפיר אלמא כי קפרע דמי איסורא קפרע ואי איתא דבעלמא לא חשיב דמי פירות שביעית צכי האי גוונא שפורע אחר שכלו הפירות מן העולם גם צכאן לא היה לנו לחשצם כאליו לקחם צעל הבית לעזמו ונתנם לפועליו מאחר שהן לוקחין הפירות מצית החנוני והוא פורע המעות

ליה שקונה שיעבוד צנכסיו לאלתר כנגד מה שנותן לפועליו והיינו קני ליה דינר גביה דקאמר לשיעבוד הדינר קונה צנכסיו שוה דינר ולא קנין גמור שיוכל להקדישו מעת שקונה הדינר צנכסיו צעל הבית לאלתר כשהן צעין ונותנו לפועליו הוי ליה מה שקונה צנכסיו צעל הבית דמי הפירות ולכך חשיב צעל הבית כלוקח הפירות והירק מחנוני ומאכיל לפועליו צשכרן ולצסוף כשיתן הדמים לחנוני לפצות השיעבוד מנכסיו יהיו דמי שביעית אחרון אחרון נתפש ואם היו העניים שלווים מהם דבי ר' ינאי ע"י ר' ינאי כחנוני המקיפו והיה אומר ר' ינאי לצני ציתו לאו ולו ואני פורע היה נתפש באיסור שביעית מה שר' ינאי פורע להם מטעם זה דפירש אבל הם לא היו כחנוני המקיפו ולהכי לא גמר ומקני להו שיעבוד צנכסיו לאלתר כשנותנין פירות שביעית לצני ציתו דנהי דבתורת ערבות וקצבלות משתעבד להם לעניים סוצר עתה זה המתרחן שאין משתעבד צערבות אף בקצבלות רק גוף הערב והקצבן אבל צנכסיו של ערב אין המלוה קונה כלום לאלתר ואפילו שיעבוד אי נמי היה טועה צוה שאין שיעבוד צנכסיו ערב אלא צמלוה ולוה אבל אם היה אומר תן לפלוני מנה או הלוהו ויהא קנוי לו והוא יהא פטור ממך ואני נותן לך או ואני פורע לך אזו כעין משעה דר' ינאי דהכא אין כאן דין ערבות אע"ג דאמרין צסוף גט פשוט (ב"ב דף קעד). תן לו ואני נותן לך אין לו למלוה על הלוה כלום דמשמע אבל על הערב יש לו מדלא קאמר אין לו על זה ועל זה לא הוה מסיק אדעתיה השתא מההיא כי היכי דלא אסיק אדעתיה הך דרבא וכי אייתי דרבא חדא מייניהו נקט והתלמוד נושא ונותן לפי טעותו ואמר אבל חנוני שאין מקיפו מאי מותר כו' ותו חנוני שאין מקיפו מי לא משתעבד כלומר וכי אין נכסיו משועבדין ממש כדן ערב והא אמר רבא כו' קנה מדין ערב וכשהוא

מולה

טו א ב מיי פ"ד מהל' איסורי מונח הלכ' יא:
טז ג מיי פ"ו מהלכות ערסין הל' כב סמג
עשין קלח [טוש"ע י"ד ס' רנח סעיף ו]:
ז ד מיי פ"ד מהלכות איסורי מונח הל' יא:
יח ה מיי פ"ט מהל' מביה הלכ' א סמג
עשין פג טוש"ע י"ד ס' רנח סעיף ג [וכהנה]:
יט ו מיי פ"ד מהלכות איסורי מונח הל' יב:
כ ז ח ט י ב מיי שם הלכה יג:
ל [שו"ע ח"מ ס' שלג סעיף ד בהנה]:
כא מ מיי פ"ג מהל' מאכלות אסורות הלכ' כו טוש"ע י"ד ס' קלג סעיף ד [טוש"ע א"ח ס' תג סעיף ו]:

תורה אור השלם

1. ואיש כי יקדש את ביתו קדש ילדוהו והעריבו הבתן בין טוב ובין רע באשר יעריך אותו הבתן בין יקום: ויקרא כו יד